
266
COLECȚIA „POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

GYÖRGY KULIN
ZOLTÁN FÁBIÁN

Mesajul celei de-a opta planete

* * * *

P. IONAŞCU

UN VIS

266

Colecția
„POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XI
15 decembrie 1965

PLANETELE LA ELE ACASĂ

REZUMATUL BROȘURILOR PRECEDENTE

Nava cosmică „Seleniu", comandată de căpitanul Zeno și avînd la bord un echipaj științific, descinde pe Lună, unde este descoperit un satelit artificial sferic de origine extraterestra, care emite enigmatice semnale radio. În zona suborbitală a acestuia, echipajul găsește o instalație energetică și o încăpere situată în interiorul unui tunel. Cercetările sînt însă întrerupte, echipajul fiind rechemat pe Pămînt pentru a participa la înlăturarea primejdiei care amenință omenirea prin apropierea cu viteza de 400 km/s de sistemul solar a unui corp ceresc din antimaterie denumit „Obiectul Bakonyi". În urma studiilor făcute, Consiliul terestru aprobă planul distrugerii parțiale și al frînării corpului din antimaterie. În fruntea unei escadrile de cosmonave rapide, căpitanul Zeno pornește la drum pentru a capta și îndrepta cometa Waren asupra „Obiectului Bakonyi". Încercarea reușește, și escadrila care și-a îndeplinit misiunea se întoarce pe Pămînt, unde i se face o primire triumfală.

După ce a contribuit la îndepărtarea primejdiei ce amenința Pămîntul, echipajul își reia cercetările pentru a găsi piticii de siliciu, ale căror urme fuseseră descoperite cu prilejul călătoriei pe Lună. Dar, întrucît din direcția lui Marte sînt înregistrate semnale identice cu cele emise de satelitul sferic din jurul Lunii, se ia hotărîrea de a face o călătorie pe această planetă.

Ajungînd pe Marte, echipajul descoperă existența vieții sub forma unor plante ciudate.

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

GYÖRGY KULIN
ZOLTÁN FÁBIÁN

Mesajul celei de-a opta planete

(URMARE DIN NUMARUL TRECUT)

— Așa este, confirmă doctorul Ferry. Iată, de pildă, plantele marțiene. Am ajuns la concluzia că ele obțin prin rădăcini cantitatea de căldură de care au nevoie. În timpul nopții, această căldură se revarsă în sus prin vrejurile tubulare, ceea ce ferește planta de îngheț. Cine ar putea spune ce laborator chimic se ascunde în organismul acestor ființe ?! Cu puțină fantezie putem presupune că valorifică energia de legătură a compușilor chimici aflați în stare gazoasă.

Fiind omul faptelor, căpitanul Zeno ordonă plecarea. Ne apropiam de cupolă, ca și cu două zile în urmă, în speranța că ființele își vor părăsi ascunzătoarea. Am ajuns curînd la locul în care cu prima ocazie receptoarele noastre începuseră să pîrîie ; acum însă nu s-a produs nimic deosebit. Aparatele funcționau excelent. Ne mira acest lucru, dar continuam înaintarea. Ne-am oprit în fața cupolei. Intrarea care da spre nava noastră era închisă. Deși a cercetat-o cu atenție, Zeno n-a observat nici un mecanism de deschidere. Ocolirăm cupola, avînd grijă să nu călcăm urmele lăsate de ființe.

Intrarea din spate era larg deschisă. Căpitanul Zeno se apropie imediat, lumină încăperea boltită cu proiectorul și privi înăuntru.

— Eu intru, ne spuse apoi. Voi stați pe loc. Dacă într-un minut nu vă dau nici un semn, iluminați interiorul.

Trecu dincolo de prag. Așteptam cu răsuflarea întretăiată. Ne temeam însă zadarnic. Peste cîteva clipe îi auzirăm vocea :

— Nu-i nimeni aici! Puteţi intra şi voi.

Am pătruns pe rînd în cupolă. Căpitanul Zeno îşi stinse proiectorul. Ochii mi se obişnuiau cu semiobscuritatea, dar cînd se acomodară am observat că pereţii cupolei permiteau totuşi într-o oarecare măsură trecerea luminii şi că în interior se crease o luminozitate ciudată, misterioasă.

— Uşile nu se închid ermetic, spuse doctorul Ferry. Înseamnă că în cupolă compoziţia aerului a fost mereu la fel cu cea de afară.

— Nu există nici ecluze pentru aer, confirmă André.

Podeaua era alcătuită din şiruri dese de ţevi; de asemenea, şi mesele şi scaunele cu picioare încrucişate. Pe mese erau îngrămădite cutii, lădiţe. Cea mai interesantă ni se părea conducta ce înconjura bolta, deasupra capului nostru. Ţeava să tot fi avut diametrul de 20 cm. Fixată de boltă la distanţa unei jumătăţi de rază, conducta avea şase ramificaţii ce coborau egal depărtate unele de altele. De tuburi atîrnau nişte conductoare asemănătoare cablurilor şi pe care se găseau — într-o formă uşor de recunoscut şi pentru noi — fişe de contact.

— Trebuie să fie un izvor de energie electrică, spuse Mark. Se apropie de o pereche de conductori şi stabili contactul între două fişe.

În aceeaşi clipă se iscă o mare scînteie, iar receptoarele începură să pîrîie, dar atît de puternic încît ne asurziră. Mark deconectă fişele şi remarcă:

— Instalaţia valorifică, probabil, energia solară.

— Cum aşa? întrebai.

— Poate chiar prin utilizarea azotului. Radiaţia solară — mă refer la partea care pătrunde prin pereţii cupolei — ionizează într-un fel azotul ori dirijează pe două căi deosebite electronii şi ionii pozitivi care au mai rămas. Soluţionînd şi noi problema aceasta, am face ca întreaga cantitate de energie necesară Pămîntului să fie obţinută direct de la Soare.

În încăpere nu observarăm semnele — familiare nouă — ale vieţii. Nicăieri un culcuş, un aşternut, vreo instalaţie de preparare a hranei. Pe mese erau numai cutii de diferite mărimi. Printre ele se găseau trei cutiuţe identice. Am remarcat în ele cele trei aparate pe care le-am văzut noaptea trecută în mîinile bizarelor fiinţe. André apăsă un buton ce părea să fie un întrerupător; în aceeaşi clipă se auzi un zgomot fin, ce aducea cu sîsîitul gazului scurs printr-un orificiu minuscul.

— Acestea să fie aparatele cu ajutorul cărora respiră? ne privi întrebător. În clipa în care André îşi luă degetul de pe buton, zgomotul conteni.

— Nu există nici o coborîre, spuse Leon, care cercetase podeaua. Țevile sînt așezate pe nisip. Ai dreptate, Mark! Ființele acestea au venit, ca și noi, din altă parte.

— Pe mine, ne spuse Zeno, mă intrigă problema dispariției lor. Unde-or fi acum? Mi-e teamă că nu-i vom mai întîlni.

— Tot ce se poate, aprobă Mark. Toate semnele arată că au plecat definitiv de aici.

Ali trebăluia la o lădiță mai mare.

— Ia priviți! exclamă el, scoțînd ceva asemănător firelor noastre de magnetofon. Aparatul funcționează, adăugă Ali, răsucind un buton. Și, într-adevăr, bobinele se puseră în mișcare.

— Ce fel de sunete vor fi scoțînd? întrebai.

— Ne putem da seama doar pe „Seleniu".

Luînd cu noi cutiile și lădițele, ne-am întors pe navă. Ali se apucă imediat de punerea în funcțiune a aparatelor. Reuși după cîteva încercări, dar benzile nu scoteau nici un sunet perceptibil de noi. Conectă atunci variatorul de frecvență legat de un radioreceptor. Difuzorul trosnea, pocnea, dar tot nu se auzea vreun sunet inteligibil. Era totuși surprinzătoare unduirea ritmică a pîrîiturilor.

— Încearcă să obții imagini, propuse Mark. Poate așa vom înțelege ceva mai mult.

Ali legă variatorul de frecvență la televizor, și-n cîteva secunde pe ecran apărură pete colorate. Ni se oprise respirația. Nu ne așteptasem chiar la așa ceva. Multă vreme nu se văzu nimic în afara străfulgerărilor pulsative, caleidoscopice de culori, apoi imaginea se limpezi și pe ecran apăru o sferă.

— E imaginea planetei Marte! spuse căpitanul Zeno. Priviți calota de gheață de la polul nord!

Imaginea planetei creștea fără încetare, pînă cînd acoperi tot ecranul, iar suprafața se apropia tot mai mult.

— Ăștia au înregistrat sosirea lor pe planetă, spuse Mark. Ia priviți, acolo se vede Syrtis Major unde am descins și noi la sosire.

Peste cîteva clipe, ecranul înfățișă un uriaș pustiu de nisip, pe urmă apăru Cerberul, formație asemănătoare unui istm. În continuare, obiectivul alunecă pe întinderea aceasta, cu direcția nord-est, pînă cînd, la un moment dat, imaginea deveni fixă. Banda se derulă. Un timp se făcu liniște.

— Să fi fost greșite concluziile noastre? rupse tăcerea căpitanul Zeno. Să perceapă, totuși, lumina?

— Eu aș susține doar că sînt capabili să perceapă și să înregistreze într-o formă oarecare undele electromagnetice, răspunse Mark. Pentru noi însă ele au fost transformate în imagini luminoase de către Ali.

Ne-am întors privirile spre medic, curioşi să-i aflăm părerea.

— Aşa trebuie să fie, dădu din cap Ferry. E probabil că piticii de siliciu n-au nevoie să şi le transforme, ci percep *direct*, sub formă de imagine, ceea ce au înregistrat pe bandă.

— Ar trebui să mai adaugi, interveni arţăgos Victor, că văd cu urechile.

— Şi de ce n-ar putea acestea să fie un fel de antene?

Ali scoase între timp o altă bandă pe care începu s-o deruleze, dar degeaba, nu mai apăru nici o imagine bine definită, se vedeau doar fîşii colorate. În total apăruseră 12 culori care se repetau cu o anumită regularitate.

— Sînteţi atenţi la ritmul lor? exclamă Leon. Nu vă aminteşte ceva? Aşteptă puţin şi, văzînd că nu desluşim nici un sens ascuns în mişcarea fîşiilor cromatice, continuă: Pe ecran apare acelaşi grup de semnale pe care l-am recepţionat la vremea respectivă pe Lună.

La început aveam îndoieli, dar el se aşeză la maşina electronică de calcul şi într-un sfert de oră puse în faţa noastră formula matematică a semnalelor cromatice, aidoma aceleia a semnalelor radio.

— Frumos, foarte frumos, bombănea Victor, dar n-am priceput absolut nimic.

A doua zi, căpitanul Zeno, însoţit de Mark, porni la drum cu nava cea mică, spre a cerceta deasupra lui Cerber locul arătat în imaginea fixă cu care se încheiase prima bandă. Pe harta areografică acelui loc îi corespundea punctul de întretăiere a paralelei 22 cu meridianul 203. Noi, ceilalţi, ne continuam fără poftă lucrul. Începuserăm a simţi lipsa piticilor de siliciu dispăruţi.

Spre prînz, ne-am regăsit în „Seleniu" aşteptînd înapoierea lui Zeno şi a lui Mark. Am transmis un apel la care ne-au răspuns pe loc.

— Ne îndreptăm spre voi, auzirăm vocea lui Mark. Recunoaşterea a fost fără rezultate.

Nava de cercetare se contură foarte curînd pe cer, venind dinspre răsărit, dar în acelaşi timp începu să semnalizeze radarul.

— Dinspre vest se apropie ceva, un corp ceresc, parcă, ne comunică Ali din cabina de navigaţie.

Victor sări la telescop şi-l îndreptă în direcţia semnalată. În cîmpul său vizual apăru imaginea unei sfere puternic strălucitoare, care, deplasîndu-se pe direcţia noastră, se depărta tot mai mult de suprafaţă.

— De necrezut, şopti Victor, de necrezut!

Am pus repede în funcţiune şi telescopul electronic. Pe ecran se văzu cît se poate de clar că sfera ce se depărta de noi era identică cu aceea descoperită în jurul Lunii. Victor luă la repezeală cîteva imagini.

Sosi şi căpitanul Zeno cu Mark. I-am invitat lîngă telescopul electronic. Stăteam în faţa ecranului şi priveam tăcuţi sfera strălucitoare ce se pierdea în depărtări lăsînd în urma ei o dîră argintie.

7) Pietrele ascunse

Planeta Marte oferă ea însăşi un cîmp larg pentru un şir nesfîrşit de descoperiri palpitante, dar după întîlnirea cu fiinţele acelea stranii ne-a scăzut cheful de treabă. Observam mereu că-n timpul muncii gîndul ni se întorcea mereu la ele. Era vădit că explorau de multă vreme spaţiul sistemului solar ; toate semnele indicau o activitate desfăşurată după un plan riguros chibzuit, cupola de pe Marte constituind numai o parte a muncii lor de cercetare.

N-am reuşit să aflăm modul de gîndire al acestor făpturi, sentimentele, ţelurile care le înflăcărau ; ne era limpede însă că, transpunînd faptele înregistrate în sistemul lor de informaţii pe lungimi de unde pe care, aşa cum probabil au presupus, le putem înţelege şi noi, voiau să ne ajute. Desigur, n-am înţeles totul, dar petele luminoase ce se succedau ritmic pe ecran, această curioasă simfonie cromatică, exercita asupra noastră o puternică înrîurire.

În loc de cercetarea minuţioasă a suprafeţei marţiene, zile în şir ne preocupă tainicul mesaj al benzilor. Singur André se eschivă de la toate acestea : şedea toată ziua în laborator. Nici la masă nu prea se lăsa ademenit. Cu gîndul la descifrarea benzilor, nu ne sinchiseam prea mult de el.

Într-o seară, cînd ceilalţi erau adunaţi la masa comună de lucru, André ieşi din laborator nechemat de nimeni şi se aşeză la locul său obişnuit. Era foarte agitat şi se vedea pe el că abia se poate stăpîni.

— Căpitane, îi spuse lui Zeno, îţi sînt dator cu o mărturisire.

Începutul a fost pe cît de curios, pe atît de surprinzător.

— Am încălcat regulile stabilite, continuă André. Am săvîrşit o gravă încălcare de ordin.

— Cum aşa ? îl întrebă consternat căpitanul Zeno.

— Înainte de plecare ai fixat printr-un ordin sever ce poate lua cu sine la drum fiecare dintre noi.

— Ei şi ?

— Ei bine, am încălcat acest ordin şi-n afara lucrurilor admise am mai luat cu mine două roci.

— Ce-ai luat? Încremeni Zeno. Două pietre?

— Da, două pietre din cele culese în Lună. Una provine din mina descoperită în peretele craterului Alphons, iar a doua din tunel, din cabina laterală zăvorîtă cu placă metalică.

Fiecare dintre noi era să zică ceva, iar Mark parcă şi-a şi deschis gura ameninţîndu-ne timpanele cu nelipsitul său „Formidabil!", dar cu un gest scurt şi energic căpitanul Zeno ceru linişte.

— Cum să-l pedepsim? întrebă cu o voce sumbră, prevestitoare de rele.

— Diseară să nu i se dea pateu de alge, i-am răspuns eu în chip de avocat nechemat.

Ne pufni rîsul: André nu făcea nazuri, mînca orice cu poftă, în afara pateului de alge. Era suficient să-i audă denumirea ca s-o ia la sănătoasa.

— Te resemnezi în faţa acestei sentinţe? îl întrebă căpitanul Zeno, ştergîndu-şi lacrimile provocate de rîs.

— Cu plăcere, căpitane, răspunse André, cu un zîmbet larg.

— Hei, hei, nu aşa! interveni Victor. Fac recurs pentru că aţi încălcat regulile de procedură. N-aţi clarificat mobilul faptelor acestui păcătos. Or, gravitatea pedepsei se stabileşte şi-n funcţie de asta: poate să constituie o circumstanţă atenuantă, dar... şi una agravantă.

— Aşa e, aşa este! strigarăm în cor.

— Just, dădu Zeno din cap. Să auzim mobilul, ce-ai urmărit?

— Le-am adus cu mine, începu André să explice, ca să pot compara rezultatele analizei rocilor din Lună şi din Marte. Pe-atunci n-aveam posibilitatea unor analize temeinice, iar mai tîrziu n-am avut vreme din cauza „Obiectului Bakonyi". Acum însă, în laboratorul meu, excelent utilat, puteam efectua în cele mai bune condiţii analiza rocilor selenare paralel cu a celor din Marte.

— Circumstanţă agravantă! rosti Victor ca un adevărat acuzator public. Propun onoratei instanţe să-l arunce pe acest nelegiuit în temniţa întunecoasă a laboratorului.

Căpitanul Zeno se sătură de glumă, cu atît mai mult cu cît îl interesau cercetările lui André.

—La ce concluzii ai ajuns pînă acum? îl întrebă cu interes.

— Analiza de bază am făcut-o pe roca desprinsă din bancuţa aflată în cabina tunelului. Bucata luată din mină servea

verificării. Băncuța fusese realizată din pietrele extrase din mină, ceea ce mi-a ușurat direcția cercetărilor. Analiza celor două roci întărește ipoteza că încăperea ce se închidea ermetic a fost umplută cu compuși ai unor hidrocarburi ale căror urme le-am detectat lesne. Al doilea rezultat constă în faptul că toate substanțele găsite în petele de culoare sînt prezente și în rocile din mină.

— Ce elemente se găsesc în petele de culoare? întrebă doctorul Ferry.

— Se compun în principal din siliciu; se mai găsește ceva mangan și calciu. Acum, după încheierea analizelor, sînt de părere că ai avut perfectă dreptate, Zeno. Ființele acestea topeau rocile nu ca să producă metale, ci ca să extragă din ele substanța ce se găsește în petele de culoare.

— Descoperirea e remarcabilă, spuse doctorul Ferry. Te-aș ruga, Zeno, i se adresă căpitanului, să-l scutim pe acest băiat curajos de prima pedeapsă, să nu-l lipsim deseară de plăcerea de a savura împreună cu noi o porție de pateu de alge.

André aruncă o privire ucigătoare asupra doctorului, apoi continuă:

— Dovada hotărîtoare a justeței concluziilor mele ar fi faptul că din rocile topite, aflate în sectorul minei lipseau acele substanțe pe care le-am descoperit în petele de culoare. Făcu o scurtă pauză, apoi își îndreptă privirile asupra doctorului Ferry. Acum e rîndul tău, doctorașule, să construiești un asemenea organism care să respire și să asimileze substanțele și gazele arătate.

— Așa-ți trebuie, Ferry! rîse Mark. Ai găsit ce-ai căutat!

Am rîs și noi bucuroși c-un sentiment de ușurare. Căpitanul Zeno așteptă pînă cînd ne-am mai liniștit, apoi spuse:

— Băieți, această analiză a rocilor ne-a apropiat mult de piticii de siliciu. Acum sarcina e într-adevăr aceea pe care André i-a propus-o lui Ferry: să imaginăm modelul unei ființe a cărei viață să aibă la bază cu totul alte elemente decît cele din organismul oamenilor de pe Pămînt.

— Eu mi-am imaginat ceva, spuse André. Veți socoti poate că este un lucru fantastic, dar posibilitatea lui științifică e indiscutabilă.

— Să te auzim.

— Potrivit concepției noastre terestre, una dintre substanțele de bază ale hranei este albumina bogată în energie. Cînd împreună cu compuși ai unor hidrocarburi ingerăm proteine sau alte substanțe hrănitoare, pornește îndată și procesul digestiei. În cursul acestui proces, macromoleculele se descompun, iar energia astfel eliberată întreține viața. Da, dar și legăturile chimice ale altor compuși înmagazinează energie

şi se poate concepe existenţa unui organism care s-o poată întrebuinţa.

— Lucrurile nu sînt atît de simple, spuse doctorul Ferry.

— N-am analizat acum problema decît din punct de vedere energetic.

— Chiar şi aşa, lucrurile sînt mult mai complicate; funcţionarea organismului viu nu se poate reduce la un simplu proces chimic.

— Fără îndoială, încuviinţă Leon.

— În ce mă priveşte, sînt de acord cu André, spuse Mark, pe un ton neobişnuit de ponderat pentru el. Care dintre noi ar putea spune măcar ceva despre cum funcţionează organismul fiinţelor silicice? Nimeni. Oricît de simplu pare modul de obţinere a energiei presupus de André, el este probabil în realitate un proces foarte complicat. Iar explicaţia lui André, chiar dacă nu ne furnizează amănunte, este în fond dedusă din fapte constatate.

— Aşa e, Mark, spuse André. Aduceţi-vă aminte de faptul că nici pe Lună, nici în cupolă n-am găsit vreo urmă care să fi păstrat semne de viaţă potrivit concepţiei noastre. Cu toate acestea, ne-am convins că avem de-a face cu fiinţe prin excelenţă raţionale. Am convingerea că denumirea pe care le-am atribuit-o pe vremea aceea, în glumă, defineşte autentic şi ştiinţific structura organismului lor.

— Sînt deci pitici de siliciu, interveni Mark.

— Da.

— Nu-i nimic absurd în asta, spuse căpitanul Zeno. În jurul atomilor de siliciu, macromolecula se poate grupa la fel de bine ca în jurul atomilor de carbon. Consider că purtătoarea vieţii e tocmai molecula alcătuită din mii şi mii de atomi şi a cărei bogăţie de energie asigură funcţionarea unui organism cu o structură extrem de complexă.

Ne adîncisem în discuţie. Abia apelul sonor care semnală derularea benzii radarului ne trezi la realitate. Ali se ridică grăbit să introducă în aparat o nouă bandă. Reveni în fugă, nervos, şi-ncepu să se bîlbîie:

— E-ecou dublu de-de pe Phobos.

— Ce spui? Să văd! sări-n picioare căpitanul Zeno, cerîndu-i banda.

Semnalul dublu se recunoştea cu claritate: un ecou mai puternic şi unul mai slab. Urma o perioadă mai îndelungată cu un singur semnal, apoi se repetă semnalul dublu.

— Interesant fenomen, spuse îngîndurat Zeno, ţinînd banda în aşa fel încît s-o vedem şi noi.

— Semnalele duble nu sînt identice, spuse Mark, şi totuşi parcă ar arăta o anumită simetrie.

— Nu pricep, se autoacuză Zeno, de ce n-am încercat și pînă acum să obținem ecouri radar de pe Phobos. A fost o mare neglijență.

— Nu te necăji, îl liniști Leon, am uitat de acest lucru din pricina piticilor de siliciu. Fii bun și dă-mi banda să calculez perioada ecourilor duble, dacă există așa ceva.

Primind banda, Leon s-a retras împreună cu Victor. N-am înțeles cauza acestei noi agitații. N-aveam idee cum putea ecoul dublu să provoace atîta îngrijorare. Ce-i interesant în asta? În acest timp trecură și ceilalți la aparatele lor. I-am urmat. La un telescop — căpitanul Zeno, la celălalt — Mark urmăreau evoluția lui Phobos, iar doctorul Ferry nota sîrguincios rezultatele anunțate de ei. Ali se îndeletnicea cu radiotelescopul, măsurînd datele efectului Doppler. Phobos se apropia vertiginos de orizontul estic.

8) „Bobocul" pornește la drum

Prima serie de măsurători se încheiase. Colectivul nostru era adunat iarăși în sala de comandă.

— Potrivit calculelor, conchise Leon, în jurul lui Phobos, la 8 km distanță de suprafața lui, se rotește un corp avînd perioada de 5 ore și 33,3 minute.

— Rotirea se face exact la distanța lungimii razei lui Phobos, completă căpitanul Zeno.

— Or, aprecie Mark, natura nu creează orbite circulare atît de perfecte tocmai la această distanță.

— Așa este, confirmă Zeno.

— Înseamnă asta că în jurul lui Phobos se rotește acum nava piticilor de siliciu? întrebă doctorul Ferry.

— Să pornim pe urmele lor! exclamă entuziasmat Ali.

— Și eu sînt de părere ca în zori să pornim la drum cu nava amfibie, spuse căpitanul Zeno. Orbita lui Phobos se găsește la numai 6 000 km de suprafața lui Marte, distanță ușor de parcurs. Cu toate astea, adăugă el îngîndurat, n-aș avea curajul să afirm că vom întîlni cosmonava piticilor noștri.

N-am prea dormit în noaptea aceea. Eram cu toții preocupați de noua posibilitate de a afla ceva în plus despre curioasele ființe pe care din ce în ce mai mult le bănuiam că ne sînt prieteni. În zori, imediat după încetarea vîntului, Zeno, Mark și Ali se îmbarcară în mica cosmonavă și-și luară zborul spre Phobos.

Noi, ceilalți, parcă ne-am mai fi odihnit, dar n-aveam răbdare. Am pornit cu mașina spre apropiata pădure a plantelor marțiene, lăsîndu-l în „Seleniu" doar pe Victor.

Am ajuns tocmai în momentul cînd sub influenţa primelor raze solare ciudatele plante începuseră a se mişca. Deasupra vrejurilor tubulare apărea mai întîi cîte un vîrf ca de lance care creştea văzînd cu ochii. Fenomenul în sine era interesant, dar faptul că se petrecea în acelaşi timp la toate plantele, cu precizia unei fracţiuni de secundă, îi dădea un aspect înspăimîntător. Cînd vîrfurile de lance, împinse parcă de un mecanism hidraulic, se înălţară pînă la 20—25 centimetri mişcarea încetă. Cîteva minute toată pădurea încremeni, apoi, ca la comandă, fiecare frunză, vîrf de lance, se desfăşură în lumina soarelui.

— Ia priviţi ! ne strigă Peter. Planta asta are şi flori !

Într-adevăr, printre frunze se vedea ceva de vreun centimetru mărime strălucind în culori aurii şi albastre.

— Un boboc, nu-i aşa ? ne privi întrebător Peter.

Numai că, în clipa următoare, „bobocul“ îşi luă tălpăşiţa ; umblă sprinten, cu cele patru picioruşe, pe uriaşa frunză, apoi se aşeză pe lăbuţele dindărăt şi, ridicîndu-şi-le pe cele din faţă în dreptul gurii, începu să molfăie ceva. Nu arăta nici urmă de teamă, deşi ne aplecaserăm deasupra lui.

— Seamănă cu o insectă, spuse André.

— Mai degrabă cred că e o vertebrată, clătină din cap doctorul Ferry. Culoarea lui albastră-aurie, care face ape în lumină, provine de la blăniţă. Uitaţi-vă şi voi !

— Trăieşte probabil ca subchiriaş al plantei, spuse Leon. Cuibul s-ar putea să-l aibă în vrej.

Am urmărit un timp mişcările gîndăcelului care se agita pe frunză, apoi, cu multă atenţie, Peter rupse frunza şi înfăşură în ea micuţa fiinţă. În timp ce el căuta o alta, noi ne apucarăm de săpat.

Era ideea doctorului Ferry să cercetăm cu atenţie sporită solul din jurul rădăcinilor : după părerea lui, umiditatea mucilaginoasă nu rezulta dintr-un simplu proces chimic, ci era legată de prezenţa în sol a unor colonii de bacterii. Cu cît progresam în adîncime, sub stratul superficial de nisip încă rece, solul se încălzea tot mai puternic. Diferenţele de temperatură nu le observam, desigur, prin palpare — purtam doar mănuşi groase pe mîini —, ci cu ajutorul termometrelor. Nisipul afînat se dovedea un bun termoizolant, înmagazina excelent căldura produsă de plante. Deoarece analizele de laborator nu puteau fi făcute pe loc, scoaserăm din tina vîscoasă şi lipicioasă bucăţi potrivite acestui scop. Înaintam cu atenţie pentru a nu vătăma rădăcinile. De la capetele acestora porneau spre adînc canale spiralate. Dintr-unul ieşise o gînganie identică cu cea găsită de Peter.

Soarele se căţărase binişor pe cer, cînd, încărcaţi cu o pradă bogată, ne-am întors pe „Seleniu“. De la Victor, afla-

răm că în timp ce am fost plecați ne căutase Pămîntul, unde erau așteptate cu nerăbdare rapoartele despre noile noastre descoperiri.

— Ce se aude în legătură cu Zeno ? întrebă doctorul Ferry.

— Căpitanul a comunicat, răspunse Victor, că au reușit să coboare pe corpul ce zboară în jurul lui Phobos și să nu-i așteptăm înaintea înserării.

Timpul trecea încet. Ce vor găsi Zeno și însoțitorii lui ? Ne-au informat că se și aflau în drum spre noi.

Toți șase pîndeam cerul. Nu trecu multă vreme pînă cînd o dîră aurie semnală intrarea cosmonavei în straturile mai dense ale atmosferei marțiene. Peste cîteva clipe se văzură fulgerările rachetelor de frînare. Sosiră. Dar, oricît eram de nerăbdători, am fost nevoiți să așteptăm pînă s-au dezbrăcat toți trei. Ne-am adunat, în sfîrșit, în sala cea mare.

— V-ați întîlnit cu ei ? a fost prima întrebare pe care i-am pus-o lui Zeno în momentul intrării.

— Răbdare, răbdare ! zîmbi căpitanul. Apoi își începu informarea : corpul ce se rotește în jurul lui Phobos e un satelit artificial. Și încă unul similar aceluia pe care l-am descoperit odinioară în jurul Lunii. Deosebirea constă numai în faptul că nu emite nici un fel de semnale.

— Deși l-am asediat pe toate lungimile de undă, adăugă Ali.

— Într-un cuvînt, nu e cosmonava cu care au plecat alaltăieri piticii noștri, spuse dezamăgit André.

— Nu, nu e, spuse Zeno. E un satelit artificial de formă sferică și, după toate probabilitățile, e mai vechi decît perechea lui din jurul Lunii. Efectele cosmice, micrometeoriții și materia cosmică prezentă acolo într-o proporție izbitor de mare i-au încercat mult învelișul. După părerea noastră, satelitul selenar și cel marțian sînt verigi ale aceleiași acțiuni coordonate.

— Este însă prea puțin probabil, interveni Mark, ca satelitul sferic să fi avut legături de telecomunicație cu cupola de pe Marte.

— Atunci, încotro și-a îndreptat semnalele cît timp i-au funcționat emițătoarele ? întrebă Leon.

— Pe cît se pare, spre Pămînt.

— Spre Pămînt ? am întrebat surprinși.

— Da, da, întări Mark, nu-i așa, Ali ?

Ali dispăruse însă. Voiam să-l caut, dar căpitanul mă opri.

— Lasă-l că apare el singur. Abia aștepta să ne întoarcem. A adus cu el cîteva lucruri care trebuie încercate.

— Ați pătruns în sferă ? întrebă Victor.

— Da. N-a fost de loc ușor. Coborîrea pe sferă a fost foarte grea, pentru că nu aveam de ce ne fixa. Am găsit, în cele din

urmă, un ciot metalic de care am fixat nava. Apoi ne-am chinuit mult pînă cînd am găsit şi-am deschis intrarea. A meritat însă efortul.

— Cum arăta pe dinăuntru ? întrebă Victor. Seamănă cu interiorul cupolei ?

— Foarte mult. Înăuntrul satelitului, la distanţa de o jumătate de rază se încolăceşte o conductă tubulară. Tot la o jumătate de rază de suprafaţa concavă a sferei se află un focar în care se adună razele solare. Aceasta e o nouă dovadă că într-adevăr valorifică energia solară.

— Am şi încercat instalaţia, spuse Mark. Scotea nişte scîntei mari cît degetul.

— Dar ce a adus cu el Ali de acolo ? l-am descusut pe Zeno.

— A găsit „benzi" magnetice similare acelora din cupolă ; asta a adus. Una era foarte interesantă : un aparat cu o antenă aparte şi care avea benzi de dimensiunile unui fir. Din pricina lui se frămîntă Ali atît de mult. Speră să găsească înregistrat un mesaj, pe care l-ar putea descifra. Acest lucru ar fi foarte important pentru noi, deoarece pe drum am ajuns la concluzia că satelitul n-avea altă menire în afara transmiterii de semnale. Repeta semnalele înregistrate pe o bandă cu mers infinit. Iată de ce ar fi bine să aflăm ce fel de informaţii putea să transmită.

Între timp apăru şi Ali, în braţe cu aparatul mai greu de jumătate de chintal *, care, însă, aici pe Marte, bineînţeles că nu cîntărea nici 20 kg.

— Ia, fiţi atenţi ! spuse el aşezînd aparatul pe masă. Voi derula mai întîi ceea ce am găsit acum, apoi ceea ce am înregistrat pe Lună.

Ne-am îndreptat privirile asupra ecranului, veghind jocul ritmic al liniilor şi al culorilor. Am observat îndată fără alte explicaţii că, pînă la un moment dat, cele două grupuri de semnale sînt absolut identice : apoi semnalele de pe Phobos se repetă, pe cînd cele de pe Lună au un şir în plus de semnale.

— Derulează acum numai seria aparte, exclamă Mark pe neaşteptate.

— Foarte bine, făcu satisfăcut Ali, eşti pe urme bune, Mark.

Şirul comun de semnale era construit într-o ordine evident logică ; în schimb, partea care aparţinea în plus grupării înregistrate pe Lună nu arăta nici un fel de ordonare.

— Ei, atunci fiţi foarte atenţi, spuse Ali. Puteţi să vă închideţi ochii, dar să vă concentraţi atenţia !

— Ce idioţenie mai e şi asta ! se burzului Victor.

* 100 kg (n. r.).

— Rezistă și tu cîteva minute fără să meliți, predicatorule ! îl tachină Ali. Voi trece acum emisia pe variatorul de frecvență, coborînd totodată lungimea de undă la 9,3 microni. Uite așa. Fiți însă foarte atenți ! Pornesc.

Nu vedeam și nu auzeam nimic, dar mă invadă o senzație îngrozitoare de neliniște, un fel de nervozitate alarmantă. Mi se strîngea gîtul, abia mai respiram, aveam impresia unui vis abracadabrant.

— Încetează ! strigă doctorul Ferry. E insuportabil ceea ce faci !

— Nu-i așa ! ne privi Ali biruitor. Opri aparatul, dar imediat îl porni iarăși.

După cele cîteva clipe de ușurare, sentimentul chinuitor al unor sumbre presimțiri ne invadă din nou.

— Nu te juca cu noi ! strigă doctorul Ferry aproape scos din fire.

— Nu mă joc, răspunse Ali cu seriozitate. *Acest* lucru ni se comunică prin semnalele benzii. *Acesta* e mesajul lor.

9) Lumini roșii pe cer

În timpul funcționării aparatului am resimțit cu toții aceeași nervozitate plină de teamă.

— Încearcă să schimbi poziția variatorului de frecvență, spuse căpitanul Zeno.

Ali suci comutatorul. Acul indicator se tîrî spre lungimile de undă mai scurte. Deși resimțeam încă furnicarea aceea în membre, tăria și efectul ei paralizant se reduceau necontenit.

— De unde ai ajuns la concluzia că trebuie să recepționezi tocmai pe lungimea de 9,3 microni ? întrebă André.

— Pur și simplu de acolo că aparatele din cupolă lucrau pe această lungime de undă.

— Formidabil ! exclamă Mark. Piticii ăștia cunosc legea wien, ba mai mult, știu s-o și aplice, să ne-o aplice nouă, pămîntenilor ! E formidabil, dacă vă spun !

Căpitanul Zeno schiță un gest să-l mai astîmpere, dar rămase cu mîna la jumătatea drumului.

— E într-adevăr formidabil, spuse încet, după o scurtă pauză. În conformitate cu legea radiațiilor, lungimea de undă de 9,3, mai precis de 9,48 microni, corespunde unei radiații care are temperatura de 310 grade Kelvin, respectiv 37 grade Celsius, egal deci cu temperatura corpului omenesc. Aceasta e lungimea undelor de rezonanță ale organismului nostru : or, ființele acelea cunosc acest lucru. Ne-or fi studiind de multă vreme.

— Așa devine clar și motivul care le-a determinat să fugă de noi, adăugă Mark.

— Care ar fi motivul? întrebarăm curioși.

— Faptul că infrarazele laser emise de Ali au provocat rezonanță în temperatura corpului lor.

— Aceasta putea să le și ucidă, spuse doctorul Ferry.

Tăcurăm cu toții. Ali stătea jenat lîngă aparatul său.

— De ce-ți faci reproșuri? îl liniști căpitanul Zeno. N-aveai de unde ști... apoi, fără această întîmplare, ar fi putut trece ani pînă am fi descoperit legătura dintre cele două fenomene. Un lucru este acum limpede: semnalele ne erau adresate nouă, pămîntenilor. Iar cu șirul de semnale în plus voiau să ne atragă atenția asupra vreunui pericol, a vreunei stări de lucruri amenințătoare.

— Dar asupra căreia? întrebă Leon.

Schimbam priviri întrebătoare și iarăși Mark s-a încumetat să-și exprime primul ideea.

— Asupra astrului de antisubstanță!

Ne părea neverosimilă presupunerea, era prea îndrăzneață. N-a protestat totuși nimeni, dar îndoiala se vedea pe fețe. Mark însă nu-și pierdu cumpătul și începu să-și expună argumentele:

— Din temperatura scăzută a corpului lor rezultă că, în raport cu Pămîntul, planeta lor se află, probabil, la o distanță considerabil mai mare față de Soare. Ei trăiesc deci undeva la marginea zonei exterioare a sistemului planetar. De acolo — și acest lucru este evident — puteau să detecteze mai devreme apropierea corpului din antimaterie. Tehnica lor e mult mai avansată decît a noastră, ceea ce le-a permis să descopere mai rapid primejdia, dar să ne și avertizeze asupra ei.

— Numai că noi am fost orbi și surzi față de semnalele lor, spuse Leon. Poate să ne fie rușine.

Victor își privi nesigur prietenul:

— Gîndești serios ce spui, Leon? Glumești, poate.

— Nu glumesc. Mark m-a convins.

Ne-am întors privirile spre căpitanul Zeno, din partea căruia așteptam un ultim cuvînt hotărîtor.

— Coincidența atît de perfectă a cifrelor nu poate fi întîmplătoare, spuse căpitanul. Am măsurat efectul semnalelor pe pielea noastră, n-avem motive de îndoială. Cred că Mark a nimerit esența problemei. Sistemul informațional care să stabilească legătura între ființele gînditoare dezvoltate pe diversele planete din Cosmos în condiții diferite nu poate fi vorbirea. Limbajul comun al Cosmosului poate fi numai fizica.

— Și biofizica, adăugă doctorul Ferry.

— Aici mai şchiopătează, totuşi, ceva, se încăpăţînă Victor. Dacă voiau să ne înştiinţeze despre sosirea corpului de antimaterie, de ce lipsesc de pe benzile satelitului artificial al lui Phobos semnalele menite să ne prevină asupra primejdiei?

— Pentru că acest satelit e mult mai vechi decît cel din jurul Lunii, spuse căpitanul Zeno. Acesta s-ar putea să fi rămas de pe timpul cînd piticii de siliciu au călătorit pentru prima oară în zona interioară a sistemului planetar. Pe vremea aceea probabil că nu se cunoştea nici urma obiectului de antimaterie, iar scopul lor a fost doar stabilirea legăturii cu noi.

Suita argumentelor ne convinsese pe toţi asupra justeţei concluziilor lui Mark. Emoţiile zilei nu se sfîrşiseră însă aici, Leon ne comunică şi el descoperirile lui.

— Cît aţi fost pe Phobos, îi spuse lui Zeno, din analiza diferitelor date, am stabilit următoarele : pe baza măsurătorilor voastre, satelitul artificial, descriind o orbită circulară, se roteşte în jurul lui Phobos la înălţimea de 8 km, adică la distanţa razei lui Phobos. Timpul de rotire este de 333,3 minute, de unde rezultă fără nici un echivoc că, în cifră rotundă, masa lui Phobos este de 6 trilioane de tone ; densitatea sa e de trei ori mai mare decît a apei. Se răstoarnă deci definitiv acea presupunere fantastică potrivit căreia Phobos ar fi o sferă goală în interior, un fel de satelit artificial — operă a fiinţelor raţionale de pe Marte.

— Dar cum rămîne cu scăderea vitezei lui ? intervenii eu. Acest fenomen încă nu şi-a găsit explicaţia.

— Ba da, şi-a găsit-o, răspunse Zeno. În timpul călătoriei de azi am găsit că densitatea materiei în regiunea lui Phobos este de 3.10^{-16} grame pe centimetru cub. De aici rezultă că satelitul se deplasează într-un spaţiu care exercită o influenţă de frînare, ceea ce determină misteriosul fenomen de mult observat al restrîngerii orbitei.

Eram satisfăcuţi. Singur Peter şedea retras într-un colţ.

— Ai vreun necaz, Peter ? trecu lîngă el căpitanul Zeno.

— Nimic, dar am şi eu ceva în tolbă.

Atunci ne-am dat seama că Zeno şi cei care au fost cu el nu aflaseră încă despre marea descoperire a lui Peter. I-am călăuzit îndată în camera-terrariu şi le-am arătat micile gîngănii albastre-aurii. Suportau bine dispuse captivitatea : şedeau pe fundul vaselor de sticlă, ca veveriţele, şi mozoleau ceva.

— Şi abia acum ne spuneţi ? bătu Zeno din palme. Să organizăm repede o emisiune televizată despre ele. Va face o mare senzaţie pe Pămînt.

★

Fiinţele de siliciu se depărtaseră mult de Marte. Pentru a ocoli zona asteroizilor, nava lor se ridica tot mai mult deasupra planului eclipticii.

Cei trei discutau.

Zen : Ne-au înţeles oare ?

Yno : Sînt sigur că nu.

Xin : Au o tehnică avansată.

Zen : Au frînat singuri corpul din antisubstanţă.

Yno : Sacrificînd o cometă.

Xin : Cu o sută de perioade în urmă nici noi n-am fi fost în stare să facem altceva.

Yno : Trăiesc doar în regiunea luminii.

Zen : Sînt mai bogaţi decît noi în acest domeniu.

Yno : Sînt surzi faţă de undele mai lungi.

Zen : Trebuie să ne acomodăm lor.

Yno : Sînt mîncători de carne...

Xin : Nu-i un criteriu de ierarhizare : au o altă situaţie cosmică.

Yno : Trebuie să ne ţinem departe de ei.

Xin : Sînt singurii noştri fraţi cosmici.

Zen : Trebuie să căutăm stabilirea legăturii cu ei pe calea luminii.

★

Potrivit planurilor iniţiale mai aveam de stat pe Marte două săptămîni. Colegii mei nu porniseră la drum pe bordul lui „Seleniu“ numai pentru a face descoperiri neaşteptate, dar şi pentru a realiza un program de cercetări. În fiecare dintre domeniile lor de activitate se întîlneau numeroase probleme ştiinţifice a căror rezolvare cerea un orizont mai larg decît acela pe care-l putea asigura Pămîntul. Materia terestră, viaţa terestră nu reprezintă o colecţie de modele ale variaţiilor posibile în Cosmos, ci doar o singură variaţie din infinit de multe.

Folosind încărcături de explozivi cu diferite puteri, grupul lui Peter declanşa cutremure marţiene şi urmărea undele reflectate de straturile străfunde. Au ridicat şi o turlă de foraj care scotea din adîncimi substanţa scoarţei marţiene.

La bordul micii cosmonave, căpitanul Zeno cerceta şi fotografia suprafaţa planetei. Strîngea datele pentru întocmirea hărţii areografice.

Pentru grupul doctorului Ferry viaţa marţiană primea o imagine tot mai clară. Aşezară bacteriile şi plantele aduse cu ei în condiţiile de viaţă ale lui Marte şi urmăreau schimbările înregistrate, puterea lor de acomodare aproape de necrezut.

Munceau uneori şi noaptea. Analizele de spectroscopie astronomică, unde se cerea un timp îndelungat de expunere, erau

făcute de căpitanul Zeno tot în cursul nopţilor. Obţinea imagini mult mai frumoase şi mai clare decît cele realizate de pe sateliţii artificiali ai Pămîntului. Atmosfera marţiană era atît de rarefiată şi de lipsită de impurităţi încît fotografiile astronomice erau de o fidelitate practic totală.

Într-o seară stăteam singur în camera de comandă şi puneam ordine în însemnări. Ultimele zile trecuseră în linişte şi calm, aşa că puteam să mă apuc de redactarea notelor mele de drum.

Căpitanul Zeno intră pe neaşteptate:

— Nu l-ai văzut pe Mark? mă întrebă febril.

— Nu, nu l-am văzut. Cred că e la Ali, i-am răspuns. Dar de ce eşti atît de nervos?

— Caută-l pe Mark şi veniţi la mine, spuse grăbit şi se întoarse cu paşi repezi în camera de observaţii.

Peste cîteva clipe l-am ajuns din urmă. Îl priveam întrebători, dorind să aflăm de ce ne-a chemat. N-am observat nimic deosebit în jurul său.

— Aşteptaţi, spuse el. Aşezaţi-vă şi fiţi atenţi.

N-a trebuit să aşteptăm mult pînă cînd în bezna nopţii marţiene străfulgeră o lumină roşie nemaivăzută.

— Ce-a fost asta? întrebă Mark.

— Nu ştiu, dar a fost cea de-a treia...

— În atmosfera asta rarefiată nu poate să fulgere, nu-i aşa?

— Nici vorbă. Nu există atîţia nori care să acumuleze cantitatea de electricitate necesară unor asemenea descărcări.

Lumina roşie străfulgeră în clipa aceea din nou.

— Nu-i fulger, repetă Mark. Are lumina dispersată fără o sursă centrală.

— Tocmai de aceea mi s-a părut stranie şi te-am chemat.

Mark rămase pe gînduri. Între timp văpaia roşie lumină iarăşi cerul.

— Nu poate fi vorba, spuse Mark, decît de o formă de manifestare necunoscută a stării plasmatice. Este poate chiar o consecinţă a atmosferei atît de rarefiate. Nu este exclus ca în timpul zilei energia radiantă a Soarelui să ionizeze moleculele atmosferei, iar aceşti ioni să se reunească într-un fel în timpul nopţii. Dar fenomenul n-a fost observat pînă acum, ceea ce contrazice o astfel de posibilitate. Desigur, poate avea o cu totul altă cauză. N-am nici o idee.

Am urmărit toată noaptea fulgerele roşii. Zeno şi Mark fabricau tot felul de ipoteze, dar nici una nu era cît de cît acceptabilă. Au trecut încă două nopţi şi tot nu ne-am apropiat de dezlegarea misterului. Sosi şi ziua plecării.

— N-am putut stabili cauzele acestor fulgerări. Ar trebui să ne întoarcem pe Marte pentru a continua observarea lor, răspunse Mark.

— Poate că sînt vizibile și de pe Pămînt, răspunse Zeno.
— Crezi ?
— Așa presupun, răspunse îngîndurat căpitanul.
Îndrăgisem priveliștile deluroase atît de liniștitoare de pe Marte. Despărțirea de ele era dureroasă. Ceasul plecării a bătut însă — trebuia să pornim.

IV

MISTERUL FULGERELOR ROȘII

1) Plantele marțiene pe Pămînt

Deși trecuseră săptămîni de la întoarcerea noastră, n-am mai detectat pe Pămînt misterioasele străfulgerări roșii. Cu toții, pînă și Mark, am ajuns la concluzia că fenomenul fusese doar o manifestare încă necunoscută a atmosferei marțiene. Singur căpitanul Zeno ținea morțiș la ideea lui inițială și aștepta cu răbdare să fie confirmată de noi evenimente.

Prelucrarea și sistematizarea datelor culese în călătoria marțiană silise pe cei șapte cercetători ai lui „Seleniu" să se împartă în cîteva grupuri. De fapt, căpitanul Zeno era comandantul nostru numai cu prilejul călătoriilor, dar îl îndrăgisem și-l stimam într-atît încît rămăsese conducătorul nostru și pe Pămînt. Chiar de ne despărțeam, ajungînd adesea la mii de kilometri unul de altul, el găsea prilejul să ne întîlnim, să fim din nou împreună, ca să afle fiecare despre rezultatele celorlalți.

Atenția cea mai mare era acordată activității pe care o desfășura grupul doctorului Ferry. Acest grup studia plantele și insectele aduse de pe Marte. Strînseseră o colecție bogată. În ultima zi, Peter găsise niște plante care se asemănau mai ales cu lichenii tereștri. Pe un platou înalt, stîncos, ele se ascundeau prin crăpături și adîncuri. Aveau o mare capacitate de adaptare și o rezistență impresionantă : suportau deopotrivă căldurile amiezelor toride, ca și frigul paralizant al nopților marțiene și se prindeau atît de puternic cu rădăcinile de stînci încît rezistau cu ușurință furtunilor ce se stîrneau la înserare și-n zori.

Fără excepție, plantele marțiene se simțeau excelent pe Pămînt. Prima surpriză ne-au făcut-o coloniile plantelor asemănătoare lichenilor : sub influența climei terestre, s-au înmulțit vertiginos pe stîncile golașe și creșteau exuberant. La început nici nu voiam să-i dăm crezare doctorului Ferry,

dar el ne urcă într-un elicopter și peste cîteva minute avurăm prilejul să ne convingem cu propriii noștri ochi că regiunea stîncilor carstice * din jurul laboratorului era acoperită peste tot de covorul verde-albastru al lichenilor marțieni.

Am aterizat într-un loc unde terenul se înclina în pantă lină. Solul era atît de moale sub tălpi de parcă am fi umblat pe o spumă de masă plastică. André ne arătă cît de mult crescuseră micile formații tubulare cu ajutorul cărora planta înmagazina puțina apă pe care o putea extrage din atmosfera lui Marte. În jurul Pămîntului apa se găsește din belșug, pînă și la înălțimea de 3 000—4 000 de metri, ceea ce stimula coloniile de licheni să acumuleze cantități cît mai mari de umezeală pentru timpul secetos. Eram convinși că în aerul terestru, destul de umed, de care dispuneau în permanență, rezervoarele de apă ale plantelor vor regresa, rămînînd la mărimea cerută de necesitățile obișnuite. André se entuziasmă în fața lichenilor ce creșteau atît de impetuos.

— Închipuiți-vă ce posibilități se ascund aici ! se apucă el să ne explice. În cîțiva ani toate întinderile golașe carstice ale Pămîntului pot fi populate cu ele. Și asta încă nu-i nimic ! Se apleca și scoase cîțiva licheni cu rădăcină cu tot : Priviți aici !

Aproape de necrezut, sub acțiunea acizilor secretați de licheni, materia dură, stîncoasă, se descompusese într-un timp atît de scurt. Vrejurile se îngroșaseră în sol și convergeau spre niște tuberculi din care porneau în toate direcțiile rădăcini pilifere.

— Știți ce se găsește în tuberculii aceștia ? Un șir de azotați și de hormoni stimulatori, neproduși de plantele terestre, dar care grăbesc creșterea acestora. Am realizat cîteva experiențe de laborator și, deși sînt încă la început, pot să vă spun că am obținut rezultate uluitoare.

— Ce vorbești ! spuse căpitanul Zeno. Ne poți da cîteva exemple ?

— Timpul de coacere a grîului s-a redus la jumătate.

— Acest lucru ar însemna, întrebai, că de pe aceeași suprafață am putea strînge două recolte ?

— Nu pretutindeni, interveni doctorul Ferry. Doar în locurile unde există căldura necesară coacerii boabelor în amîndouă perioadele de recoltare.

— Eu am aclimatizat lichenii pe sărături, se amestecă în vorbă și Peter. S-au dezvoltat foarte bine și acolo. Uimiți, prietenii mei agronomii au prezis că în decurs de cîteva luni compoziția solului se va ameliora într-atît încît vom putea semăna sărăturile pînă și cu porumb. Eu m-am gîndit însă

* *Regiune carstică* — zonă constituită din roci solubile (calcare, sare, gips etc.).

la altceva... Îl privirăm cu toții curioși. Le-am propus să-i semănăm cu diferite plante folositoare: într-o parcelă licheni, într-alta grîu, apoi din nou licheni, alături porumb și așa mai departe. Presupun că-n acest caz se va asigura o cantitate mare de umezeală în sol chiar în condițiile cele mai secetoase, așadar plantele sensibile la secetă se vor putea dezvolta excelent.

— E foarte probabil, spuse André, ba, mai mult, e chiar sigur. Lichenul acesta are calitatea de a-și extrage din aer întreaga cantitate de apă, pe care o prelucrează apoi în tuberculii din sol. Mai simplu, aș spune că fiecare mănunchi de licheni constituie cîte o stație de pompare care pompează necontenit apă și azot din aer în sol.

— Păi, atunci ar putea fi încercate și în pustiuri, propusei. *Acolo* ar fi cu adevărat folositoare.

— Acolo nu rezistă, interveni Peter. Îi acoperă îndată nisipul și se sufocă. Adu-ți aminte că nici pe Marte nu se găseau nicăieri în nisip, ci doar pe terenuri stîncoase.

— Pentru pustiuri pregătim altă surpriză, zîmbi misterios doctorul Ferry.

— Ce anume? îl privi întrebător Zeno.

— Mulțumiți-vă deocamdată cu atît! Sîntem încă la începutul experiențelor. Așteptați și voi sfîrșitul lor. Spune-ne, mai bine, ce se aude cu fulgerele roșii?

— De atunci nimic nou. Le așteptăm reapariția.

— Ești sigur că sînt vizibile de pe Pămînt?

— Absolut sigur. Am fost între timp să cercetez documentația Institutului meteorologic, de unde am extras toate datele referitoare la așa-zisele fulgere uscate. Din informațiile obținute rezultă că de ani de zile au fost observate fulgere care sînt mult mai puternice, mai orbitoare chiar decît obișnuitele fulgere uscate. Aceste erupții luminoase se repetă la intervale regulate. Potrivit calculelor mele, pot avea loc din zi în zi.

În seara aceea, toți opt ședeam în grădina observatorului. Era o seară plăcută, în aer plutea o mireasmă ușoară de petunii și mixandre. Eram bine dispuși. Discutam despre călătoriile cosmice pe care le-am făcut, despre amintirile legate de ele. Cel mai gălăgios fusese, desigur, și de astă dată guralivul de Victor, predicatorul nostru bărbos.

Nu trecuse încă de miezul nopții cînd cerul deasupra noastră se lumină orbitor. Ca de atîtea ori, căpitanul Zeno avusese și acum dreptate! Ne puse îndată pe toți la treabă. Mie îmi reveni sarcina să-l ajut pe Mark la fotografierea spectrelor de lumină.

Pînă la proxima erupție a străfulgerărilor roșii au trecut trei ore. De îndată ce văpaia s-a stins, am scos placa foto-

grafică din aparat şi am developat-o. Ne-am aşteptat să obţinem un spectru mai puternic în banda lată a culorii roşii, dar ne-am înşelat: obţinusem o singură linie intensă.

— Ce-i asta ? întrebă contrariat Mark.

— Aparatul acesta ne dă un spectru scurt, răspunse Zeno. Nu poate fi utilizat pentru stabilirea exactă a lungimii de undă.

— Oricum, însuşi faptul că roşul fulgerului constă dintr-o lumină de o singură lungime de undă este de-a dreptul fantastic !

— Ai dreptate. Se pare că avem de-a face cu un fenomen cu totul ieşit din comun.

În nopţile următoare am muncit febril. Marele spectroscop fusese montat pe telescopul cel mai puternic al observatorului şi ca bază de comparaţie fotografiasem pe aceeaşi placă şi spectrul uneia dintre stelele cele mai strălucitoare de pe cer: Capella. În decursul unei nopţi aveau loc mai multe izbucniri luminoase, dar le-am fotografiat pe toate; este o lege nescrisă a astronomiei ca oricare fenomen ceresc să fie fotografiat cel puţin de două ori. Chiar şi numai pentru faptul că placa poate avea defecte de fabricaţie, care să alterneze imaginea fenomenului sau chiar să anuleze observaţia.

Pe imaginea mărită a spectrelor se putea măsura foarte bine lungimea de undă de 6 565 de angströmi, tot atît cît măsoară linia alfa a hidrogenului.

Zeno căuta în domeniul astronomiei, iar Mark în cel al fizicii cazuri similare, pentru a înţelege un fenomen în care lumina provenită de la un corp ceresc să constea dintr-o singură lungime de undă, adică să fie perfect monocromatică.

— În orice proces fizic de la ciocniri mecanice pînă la radioactivitate, spuse Mark, atomii de hidrogen trebuie să se găsească în diferite stări energetice. De aici concluzia: în spectrul radiaţiilor emise de hidrogen ar trebui să fie prezente multe linii spectrale. Dar ce fel de procese ar putea „filtra“ energia, lăsînd hidrogenului numai pe aceea care corespunde liniei alfa ?

— Eu am mai văzut un asemenea caz, spuse căpitanul Zeno.

— Unde ? Cînd ?

Zeno scoase zece plăci fotografice şi le puse în faţa noastră.

— Ia priviţi-le ! Sînt imagini ale Soarelui...

Le luarăm la rînd, fără să pricepem ceea ce voia să ne arate căpitanul.

— Le-am mai văzut, spuse Mark nerăbdător. Sînt toate la fel: spectre ale luminii solare.

— Bine, bine. Uitaţi-vă la toate!

Ultima placă îi atrase lui Mark luarea-aminte. O cercetă în repetate rînduri şi o compară cu celelalte.

— Da, a fost probabil realizată cu prilejul unei erupţii solare, cînd liniile hidrogenului se intensifică.

— Se poate, dar studiază cu atenţie toate liniile hidrogenului!

Mark luă o lupă şi cercetă îndelung printre multiplele benzi întunecoase pe acelea care aparţineau hidrogenului. Eu îl priveam cu atenţie, deşi nu prea înţelegeam ce fel de secrete, explicaţii s-ar fi putut ascunde printre liniile respective.

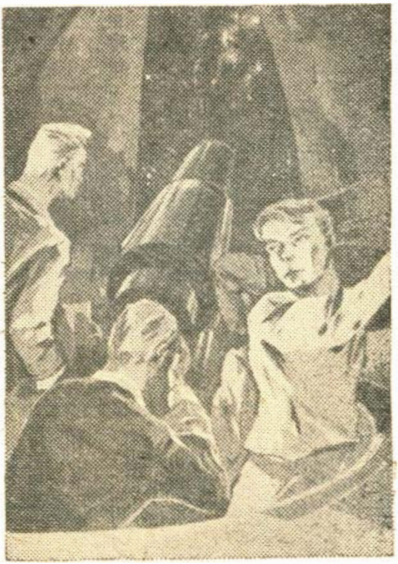
În româneşte de EUGEN HADAI

Citiţi în numărul viitor

„MISTERUL FULGERELOR ROŞII"

ultima parte a romanului

MESAJUL CELEI DE-A OPTA PLANETE

P. IONAȘCU

Un vis

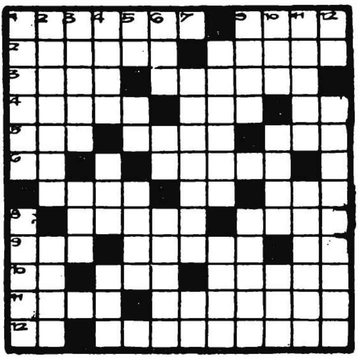
Concursurile anuale pe ramuri de specialitate deveniseră de mult un mijloc de împrospătare și verificare a cunoștințelor.

În acest an, întrecerea celor mai bine pregătiți muncitori, tehnicieni și cadre cu înaltă calificare în domeniul chimiei coincidea cu un jubileu : 50 de ani de activitate în domeniul chimiei a cunoscutului savant Eugen Dumitrașcu. Acest eveniment făcuse ca numărul participanților să fie nesperat de mare, întrucît cei care îl cunoscuseră, îi fuseseră colaboratori sau discipoli, și-l îndrăgeau, se cifrau la multe mii. În aceste condiții, cu toate probele de baraj, rămăseseră în concurs încă destui participanți : 306.

La propunerea bătrînului savant, care institui cu această ocazie și un premiu personal, acordat suplimentar de el, toți finaliștii fură convocați într-o sală și supuși unui concurs-fulger, după cum spunea dînsul : nechimist.

Era vorba de un careu de cuvinte încrucișate pe teme filatelice, cea de-a doua pasiune a savantului care, posesor al unei valoroase colecții, oferise ca premiu suplimentar un frumos exemplar de „Cap de bour" de 54 de parale din prima emisiune a Moldovei.

Careul, pe care vi-l redăm mai jos, urma să fie dezlegat într-un termen de maximum 30 de minute. Iată-l.

FILATELIE

ORIZONTAL : 1) Lucrare tipărită în care sînt inserate în ordine denumirile și imaginile tuturor emisiunilor filatelice ale uneia sau ale mai multor țări — Precizare cronologică în legătură cu emiterea unei mărci sau cu utilizarea ei ; **2)** Exemplar rarissim — Grup de mărci poștale puse o dată în circulație și care se încadrează unui anumit subiect ; **3)** Una dintre cele mai utile unelte de lucru din arsenalul unui filatelist, necesară la cercetarea de amănunt a mărcilor — Plic sau carte poștală care are imprimată marca direct ; **4)** Producători de ceramică — Ceas — Radu Florescu ; **5)** Marcă poștală existentă în număr foarte redus — Liant aplicat pe reversul mărcii — Feciori ; **6)** Spetează — Una dintre emisiunile noastre poștale din anul 1965 ; **7)** Rîu în Elveția — Nicolae Folescu — Oraș în Belgia ; **8)** Figura geometrică a unei mărci poștale — Orz încolțit artificial ; **9)** Rîu în Luxemburg, afluent al Sauerului — Insulă în Mediterana care emite în 1860 primele sale mărci poștale sub egida Angliei — Cămașă înflorată ; **10)** Radu Zaharescu — În prețul unor mărci — Formă economică de producție ; **11)** Mărci care se aplică pe obiectul expediat pentru acoperirea costului de transport — Grupe organizate de filateliști ; **12)** De la (od.) — Cea mai înaltă formă de organizare a filateliștilor.

VERTICAL : 1) Dau un aspect atractiv mărcilor poştale — Mărci încasate de la destinatar pentru scrisori nefrancate sau francate insuficient ; 2) Marcă ieşită din uz şi obliterată cu o ştampilă specială pentru a împiedica în continuare folosirea ei — Obliterat, ştampilat ; 3) Sistem de imprimare a elementelor unei mărci — Asociaţia filateliştilor români ; 4) Macagiu — Pentru — A-şi potoli setea ; 5) Notă muzicală — Ion Georgescu — Semn, dîră ; 6) Prefix pentru ureche — Urbis conditae — Pierdere cu prilejul transportului sau al manipulaţiei ; 7) Valoarea înscrisă pe marca poştală indicînd puterea ei de francare — Unu la table ; 8) Partea laterală a unei coli sau mărci poştale — Emit mărci poştale ; 9) District în India — Reprezintă adesea o adevărată bijuterie filatelică ; 10) Posedă — Foaie avînd înscrise date în legătură cu varietăţile filatelice — Moţ (reg.) ; 11) Apar pe una dintre valorile seriei româneşti destinate Grădinii zoologice din Bucureşti — Degradări ale unei mărci apărute din cauza unei proaste conservări şi care-i scade mult din valoare ; 12) Diftong (lat.) — Pasiune pentru bijuteriile de hîrtie.

★

Cînd necruţătorul metronom marcă cea de-a 1 800-a secundă, doar 16 concurenţi depuseseră grilele completate la toate căsuţele albe. Se trecu la verificarea soluţiilor şi se constatară doar 11 participări fără nici o greşeală, fiecare avînd aceleaşi drepturi la premiul întîi. Comisia se gîndea la o nouă probă pentru aceşti finalişti şi nu găsea ceva care să satisfacă toate exigénţele, cînd bătrînul academician veni cu o originală şi imediat acceptată propunere, care ţinea seama şi de specialitatea participanţilor — chimia —, şi de premiul suplimentar — „Capul de bour".

Finaliştii urmau să deosebească pe baza unei analize morfologice vizuale 11 mărci poştale „Cap de bour" de 54 de parale, dintre care numai una era cea veritabilă, celelalte 10 fiind „falsuri", ce-i drept foarte reuşite, încît erau foarte greu de deosebit unele de altele.

Pentru aceasta fură aduse 11 microscoape şi, cu o îndemînare de adolescent, Eugen Dumitraşcu fixă cele 11 exemplare de mărci „Cap de bour", după care permise fiecărui concurent să privească cîte un minut fiecare la microscop.

Majoritatea, şase concurenţi, indicară exemplul al nouălea ca fiind originalul, alţii se pronunţară pentru altele şi doar un singur concurent pentru exemplarul fixat la microscopul cu nr. 7. Într-adevăr acolo se afla timbrul original.

Înainte de a i se confirma exactitatea alegerii, concurentul Traian Răduţ fu supus de fostul profesor de facultate unui adevărat examen privind diferitele date legate de producţia hîrtiei la mijlocul secolului trecut în ţara noastră şi aiurea, caracteristicile acestui produs în comparaţie cu realizările moderne, culoare etc.

Curînd profesorul se edifică asupra cunoştinţelor fostului său student şi, entuziasmat, îl îmbrăţişă şi-l felicită, oferindu-i într-un plic de culoarea cerului vestitul „Cap de bour", iar comisia adăugă premiul întîi al concursului.

După felicitările şi urările de rigoare, preşedintele comisiei de premiere îi adresă fericitului cîştigător o ultimă şăgalnică întrebare :

— Spune-ne, tovarăşe Răduţ, cum de ai reuşit să rezolvi cu exactitate toate problemele pe care le-ai avut de dezlegat ?

La care concurentul dădu un răspuns demn de cîştigătorul unei asemenea întreceri ştiinţifico-rebusiste :

— Tovarăşe preşedinte, începu el, am reuşit prin anagrama numelui meu !

Cum şi sala şi comisia nu găseau imediat sensul răspunsului, Traian Răduţ se îndreptă spre tablă, luă creta şi scrise cu majuscule numele său şi alături anagrama căutată de toţi :

RĂDUŢ — TRUDĂ

Sala izbucni în aplauze furtunoase.

Dar povestea „Capului de bour" n-avea să se sfîrşească decît a doua zi. Plecat spre casă, Răduţ trecu pe la librăria din colţul străzii sale, în vitrina căreia văzuse încă de dimineaţă o nouă ediţie frumos ilustrată a nuvelei lui N. D. Cocea „Vinul de viaţă lungă", pe care o cumpără.

Lucia, soţia sa, care fusese deja informată telefonic de succesul soţului ei, îl aştepta radioasă în pragul casei, între vasele cu flori exotice, care nu lipseau nici în grădiniţă, nici în încăperi.

Îmbrăţişarea celor doi soţi părea mai mult o contopire decît o obişnuită afecţiune între doi oameni căsătoriţi de aproape zece ani.

— Am pregătit totul pentru o masă festivă, reluă Lucia, în timp ce urcau treptele, ţinîndu-se de mînă ca doi tineri îndrăgostiţi.

— Nici nu te gîndi, scumpa mea, o contrazise Traian. Te îmbraci imediat şi luăm masa la restaurant, vin şi alţi colegi ; o astfel de zi nu avem de două ori pe an !

Puţin înciudată, puţin încîntată, Lucia trebui să-şi pună deliciile culinare la frigider şi să se îmbrace.

În acest timp, la biroul său, inginerul chimist Traian Răduţ îşi răsfoia satisfăcut albumul filatelic, verifica datele din catalog, privind noua piesă dobîndită.

Cînd Lucia anunţă că e gata de plecare, fu rîndul lui Traian să se ridice nemulţumit de pe scaunul său. Oarecum cu regret puse „Capul de bour" în plicul în care îi fusese dat şi cu grijă îl împinse între foile albumului şi, la braţ cu Lucia, porni spre staţia de autobuz, buna dispoziţie punînd treptat din nou stăpînire pe el.

Reuniunea ad-hoc a premiaţilor se prelungi pînă seara tîrziu.

Soţii Răduţ, sărbătoriţii principali, se întoarseră fericiţi către ora 10 seara, după ce-şi mai permiseră şi o scurtă plimbare prin parcul din cartier.

Nerăbdător să-şi mai admire o dată, înainte de culcare, preţiosul trofeu, Traian căută cu înfrigurare plicul între filele albumului, apoi peste tot prin sertarele biroului, dar nu-l găsi.

Adînc mîhnit de această dispariţie, apelă la ajutorul soţiei, cu care meticulos reluă cercetările, dar fără folos.

Într-un tîrziu hotărîră să se culce, urmînd ca a doua zi să ia totul de la capăt.

Lucia adormi curînd şi adînc. El însă se mai frămîntă o vreme în patul care parcă îl frigea. Trecuse mult după miezul nopţii cînd respiraţia sa mărturisea întunericului că şi el trecuse în lumea viselor.

Şi într-adevăr avu un vis. Un vis ciudat. Se făcea că o umbră i se apropie de ureche şi-i şopteşte : „Caută anagrama lui 9 vertical, caută anagrama, caută... scoală-te şi caută anagrama lui 9 vertical..."

Se trezi. Prin ferestrele deschise se strecurau adierea nopții și lumina albăstruie a zorilor.

— Caută anagrama lui 9 vertical..., își repetă el mașinal.

Încercă să-și amintească toate careurile la care muncise atît în perioada concursului, dar nici unul nu-i amintea ceva cît de cît interesant. În urmă nu-i mai rămase de analizat decît careul de la concursul fulger din finală, dar pe acesta nu-l putuse reține, așa că se sculă și, înfrigurat, căută hîrtia pe care dezlegase. O descoperi pe birou așa cum rămăsese de cu seara. Citi cele două cuvinte de la 9 vertical : DERA și MARCĂ !

Într-o singură frîntură de secundă făcu anagramele primului și ale celui de-al doilea cuvînt și, ca un nou Arhimede, mai mult strigă decît exclamă :

EVRICA ! EVRICA !

Soția sa, buimăcită și speriată în același timp, fu într-o clipă lîngă el :

— Ce s-a întîmplat, ce-i cu tine, Traiane ?! exclamă ea.

— Am găsit, am găsit, știu tot.

— Ce-ai găsit, dragă ? reluă Lucia.

— Anagrama !

— Anagrama cui, Traiane ?

— Anagrama cuvîntului MARCĂ !

— Și ce-i cu asta ?

— Ce să fie ! ? Știu acum unde se află dragul meu, scumpul meu, neprețuitul meu „Cap de bour" !

— Ce, tu ai cap de bour ?! Omule, ce-i cu tine ?

— Nu, eu am cap de om, de rebusist, nu de bour, dar am găsit ce pierdusem ieri.

Și, potolit, Traian îi explică cum se culcase cu gîndul la marea pierdere, cum, probabil, subconștientul său lucrase și cum îi vestise sub formă rebusistă unde trebuia căutată marca dispărută.

— Și unde trebuie căutată, care-i anagrama despre care vorbești ? întreabă surescitată Lucia.

— Anagrama lui 9 vertical II... „MARCĂ" este „CRAMĂ" și acolo se află și plicul cu marca mea.

— Bine, dragă, dar noi n-avem nici o cramă pe aici prin apropiere. Probabil, nu te simți bine, Traiane, hai și te culcă.

— Ba avem, Lucia, avem, l-ai uitat pe N. D. Cocea ? Ai uitat că partea cea mai frumoasă a nuvelei sale se petrece într-o cramă ?

— Nu, asta n-am uitat, dar nu văd legătura.

— E foarte simplu : în graba plecării am pus marca în plic, iar plicul, în loc să-l introduc între filele albumului filatelic, l-am introdus între filele cărții „Vinul de viață lungă", pe care am pus-o apoi în bibliotecă. Puteam să-l căutăm mult și bine pînă să dăm peste el. Subconștientul meu a lucrat însă în continuare la rezolvarea „enigmei" care mă preocupa... Sînt cunoscute cazurile unor matematicieni ce au găsit în somn soluția problemelor la care munciseră peste zi. După cum vezi, rebusiștii au și ei plăcerea unor asemenea surprize.

Traian trecu alături, luă cartea, o deschise în fața soției sale înmărmurite, și prețiosul plic se rostogoli pe pledul patului...

ANECDOTE

Savantul suedez Berzelius se afla în vizită în laboratorul ilustrului său coleg englez Humphrey Davy. Unul dintre asistenţii oaspelui îi spuse acestuia în şoaptă;

— Priviţi, maestre, ce dezordine domneşte în acest laborator.

— Nici nu e de mirare, îi replică Berzelius. Un laborator ordonat găseşti numai la un chimist leneş.

★

Directorul unei grădini botanice îi trimise printr-un curier naturalistului francez Buffon două banane dintr-un soi foarte rar obţinut prin altoire. Curierul, un băieţandru proaspăt angajat care încă nu-şi însuşise etica profesiunii sale, consideră, pe bună dreptate de altfel, că ambele banane au aceleaşi calităţi şi că deci pentru cauza ştiinţei ar fi de ajuns şi una singură. Drept care, pe drum înghiţi una dintre banane.

— Unde este a doua banană? îl întrebă Buffon, care fusese anunţat în prealabil că va primi două exemplare.

— Am mîncat-o, răspunse băiatul.

— Cum ai mîncat-o? întrebă furios Buffon.

— Uite-aşa! răspunse curierul. Şi pe loc înghiţi şi cealaltă banană.

★

Elevii savantului francez Cuvier, care era un bun cunoscător al animalelor preistorice, hotărîră o dată să-i joace o farsă celebrului lor profesor. Unul dintre ei apăru la curs sub înfăţişarea unui animal fantastic: cap de balaur, blană de urs, copite de cal. Deschizînd botul înspăimîntător, demn de un animal preistoric, „fiara“ strigă cu o voce înfiorătoare:

— Te mănînc!

— Iar eu te trîntesc la examen, răspunse profesorul rîzînd, spre stupoarea elevilor. Şi pe tine şi pe colegii tăi, fiindcă n-aţi ştiut că animalele cu copite mănîncă numai iarbă, şi niciodată carne.

★

După ce colindă toate sălile muzeului şi simţindu-se obosit, un vizitator se aşeză în primul fotoliu pe care-l văzu.

Cineva din personalul de serviciu se apropie de el şi-i spuse:

— Vă rog, sculaţi-vă. V-aţi aşezat în fotoliul lui Ludovic al XIV-lea.

— Ei şi ce-i? exclamă vizitatorul. Cînd va veni, mă voi scula

★

Un student la medicină era examinat de profesorul Legrand.

— Ce veţi face dacă bolnavul are nevoie să transpire mult? întrebă profesorul.

— Îi voi da un sudorific puternic.

— Dar dacă acesta n-are efectul aşteptat?

— Voi folosi nişte uleiuri volatile...

— Dar dacă şi asta se va dovedi insuficient?

— Voi încerca cu preparate de mercur.

— Dar dacă, totuşi, nici acestea nu vor avea efect?

— Voi trimite bolnavul să-l examinaţi dv.

★

Un inginer american a încercat să experimenteze un tip de seră descoperită. Acoperişul era înlocuit printr-un strat de ceaţă artificială formată în tot timpul stropirii plantelor cu apă caldă.

În timpul unei experienţe, cazanul de aburi s-a defectat şi în loc de vapori a pătruns în conducte aer. În consecinţă... a început să ningă deasupra serei.

Atunci şi-a dat seama că..., din greşeală, inventase instalaţia de producere a zăpezii artificiale, ceea ce confirma justeţea proverbului: tot răul e spre bine...

★

Fizicianul canadian Benson Purdue susţinea în glumă că Newton nu şi-a dus pînă la capăt expunerea asupra căderii corpurilor, căreia i se poate face următoarea completare: tot ce cade, cade cu maximum de pagubă.

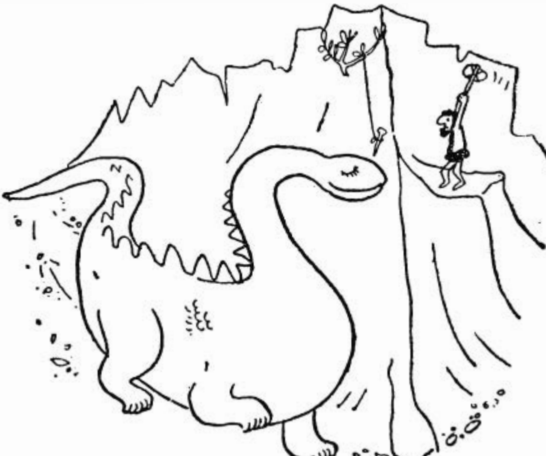
Iată şi demonstraţia acestui supliment de teorie: din 100 de felii de pîine cu unt care cad pe jos, 89 cad cu partea unsă în jos. Procentajul creşte proporţional cu calitatea covoarelor pe care cad feliile în chestiune...

UMOR

UN MODEL INDISPENSABIL

de
VASILE CRĂIȚĂ

FARA CUVINTE

LA MULȚI ANI!

REVELION PE ASTRONAVĂ

— *Şi acum vă urez la mulţi ani... lumină!*

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB

COLECȚIA

Povestiri

ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

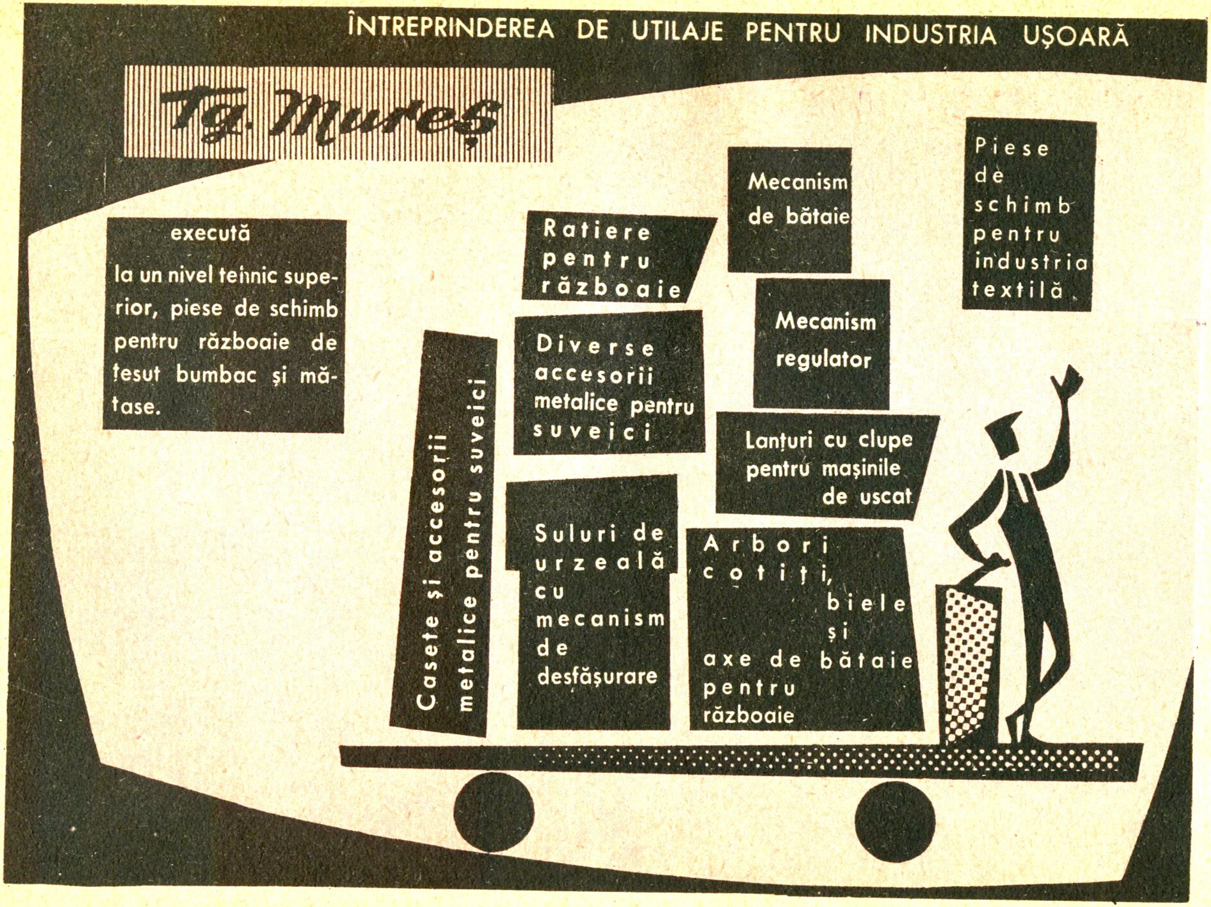
Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Preţul 1 leu

DECEMBRIE 1965
41007